

NOKIA

Valtatie 11 parantamisalue välillä Murhasaari-Mustikkakangas arkeologinen inventointi 2021

Täsmennetty versio 2023

Timo Sepänmaa

Tilaaaja: Pirkanmaan ELY-keskus

Sisältö

Perustiedot	2
Kartat	2
Inventointi.....	5
Lähdeluettelo.....	6
Kuvia.....	6

Kansikuva: Valtatie 11:n eteläpuolella olevaa suunniteltua liittymäaluetta. Kuvattu pohjoiseen. Taustalla häämöttää valtatie.

Perustiedot

Alue: Nokia, valtatie 11:n parantamisalue välillä Murhasaari – Mustikkakangas. Inventoitu alue kattoi valtatieen levennysalueet (tiealueet), uudet tiet ja liittymät sekä hieman niiden ulkopuolista aluetta eli leivettä.

Tarkoitus: Selvittää, onko alueella kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavia arkeologisia jäännöksiä.

Maastotyö: 11.11.2021

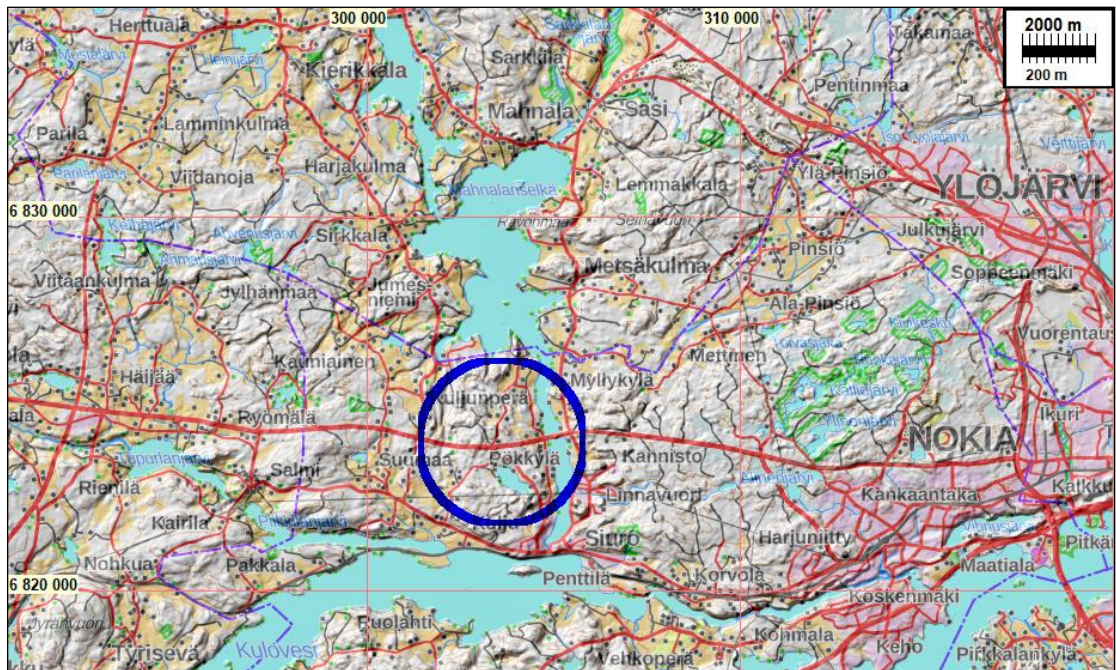
Tilaaja: Pirkanmaan ELY-keskus

Tekijät: Mikroliitti Oy, Maastotyö: Timo Sepänmaa ja Tomi Kuljukka. Raportti: Taika-Tuuli Kaivo ja Timo Sepänmaa.

Tulokset: Alueelta ei löytynyt muinaisjäännöksiä. Eikä muita arkeologisia jäännöksiä (tai kohteita)*

Muita tietoja: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN ja N2000 järjestelmissä. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta 11/2021, ellei toisin mainittu. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 11/2021. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia, ja ne ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä. Kuvaaja: T. Sepänmaa.

Kartat

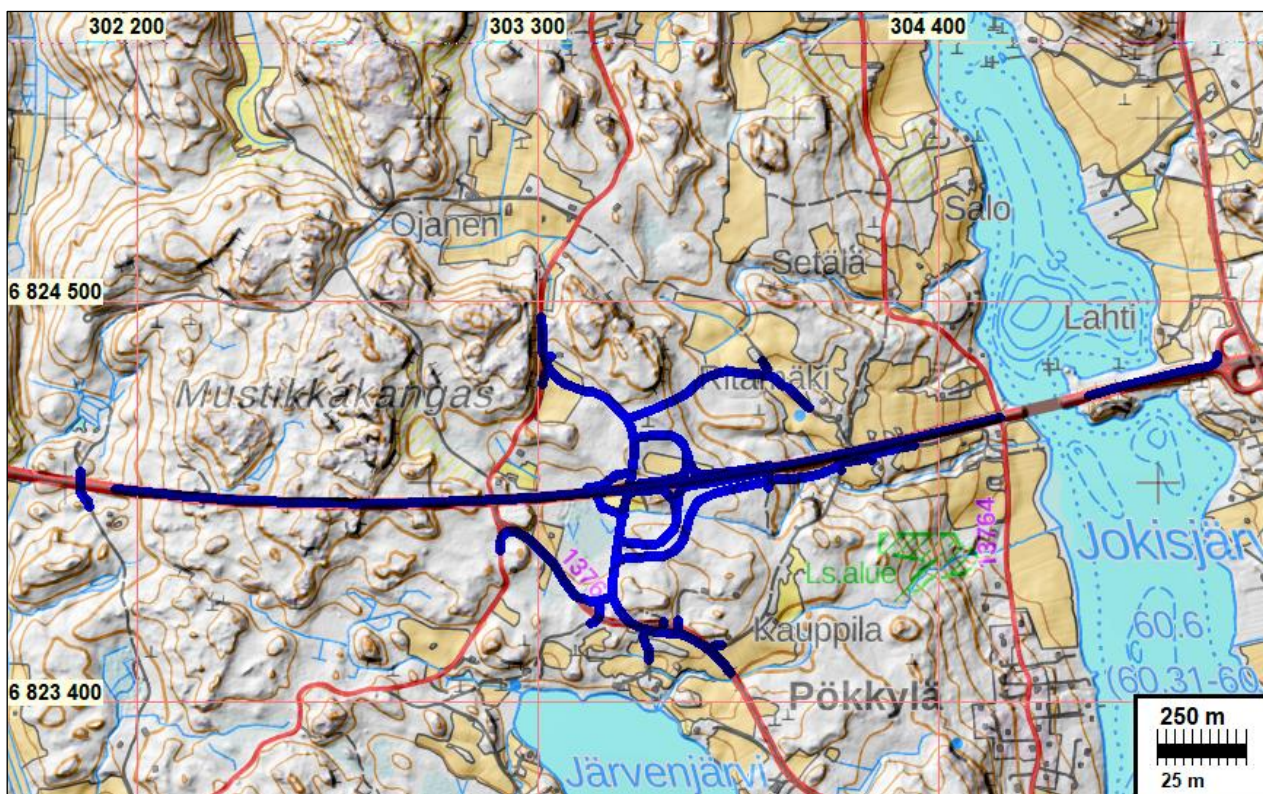

Inventointialue sijoittuu kartalla sinisen ympyrän sisälle.

* Lisäys v. 2023, Pirkanmaan maakuntamuseon antaman lausunnon 30.8.2023, 415/2023 mukaisesti:

"Arkeologisen inventointiraportin (Mikroliitti Oy, 2021) mukaan suunnittelualueelta ei ole löytynyt kiinteitä muinaisjäännöksiä. Raportista ei kuitenkaan käy ilmi, onko inventoinnissa havaittu merkkejä mahdollisista muista kulttuuriperintökohteista. Raporttia tulee tältä osin täydentää (tämentää)."

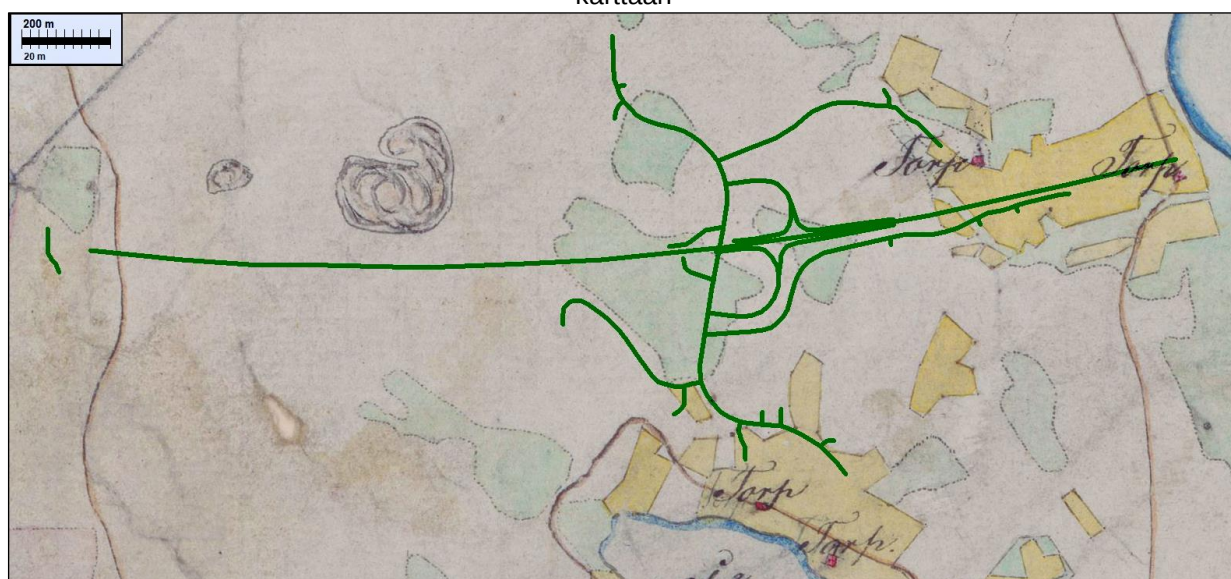
Vastaus: jos olisi havaittu, niin ne olisi raportoitu, kuten tarkoitus kappaleessa selkeästi todetaan.

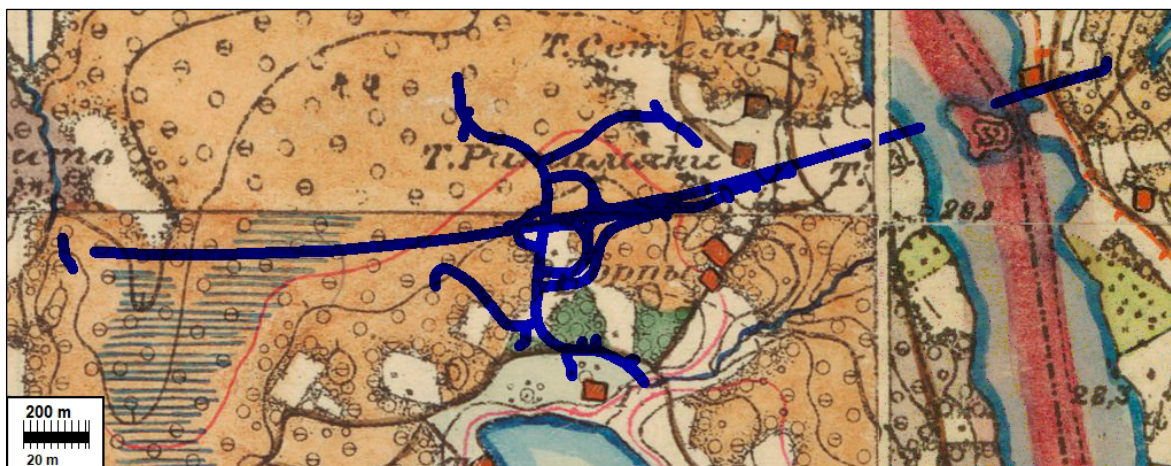
Inventoidut tielinjat on merkitty sinisellä.

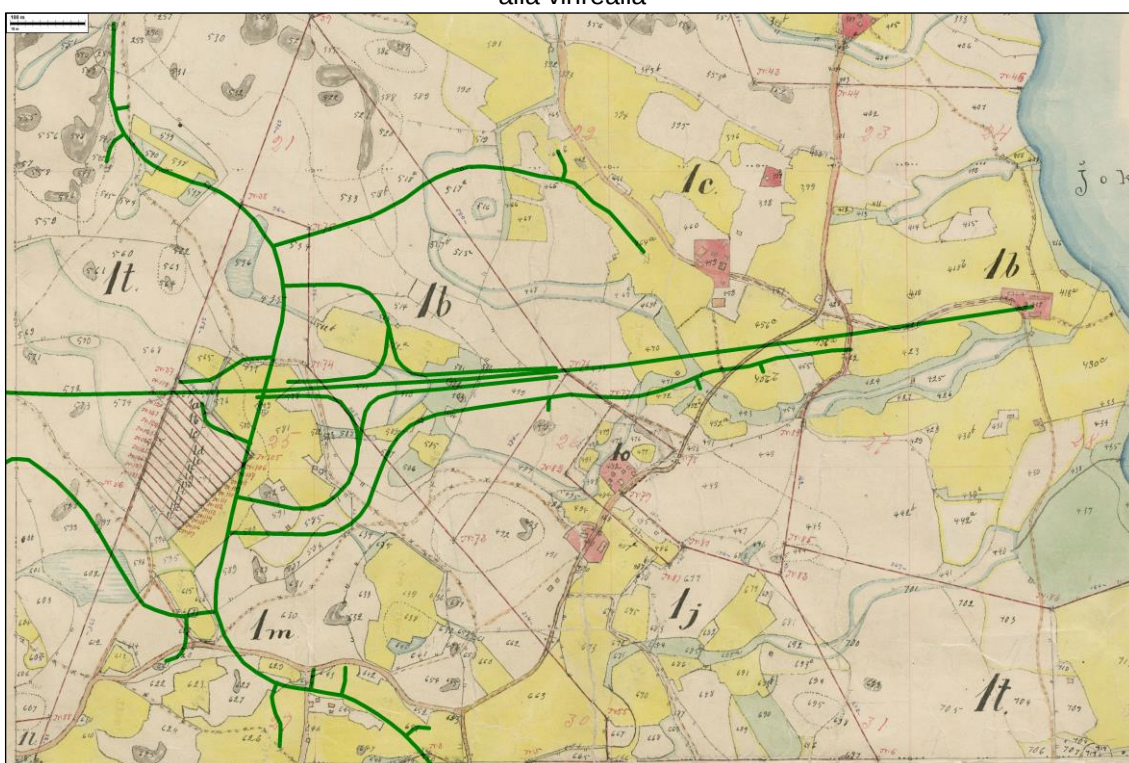
vasen: ote 1796-1805 Kuninkaankartasta ja oikea: ote v. 1855 Kalmbergin kartastosta. Kunkinkaankartalla alue on tyhjä (niittyä) 1855 kartalla paikalla rannassa on torppa. Kartta perustuu alla olevaan pitäjänkarttaan

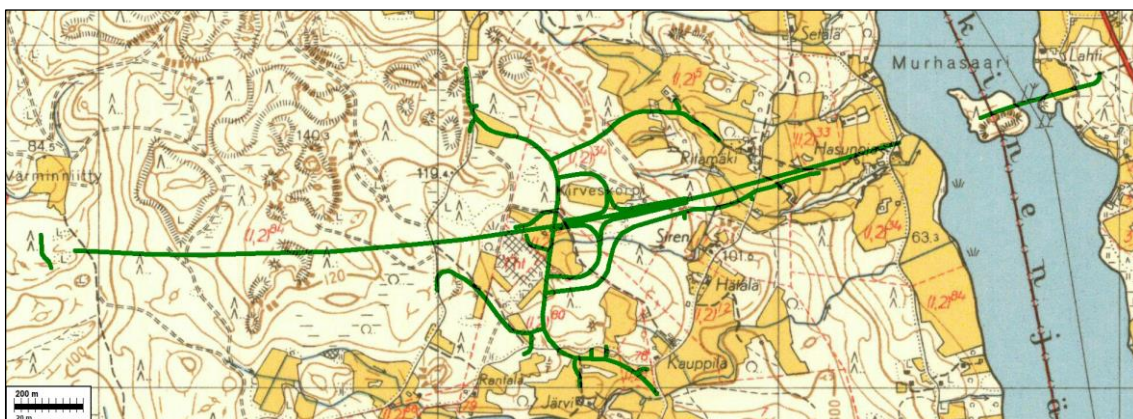
Ote 1837 pitäjänkartasta jossa ei vaikuta olevan tällä kohdin myöhempiä päälle piirroksia. Tiesuunnitelma on piirretty päälle vihreällä. Nykyisen tien kohdalla tai hieman eteläpuolella on rannassa torppa. Muut torpat ovat etäämpänä uusista teistä. Kyseisen rannan torpan kohdalla ei maastossa havaittu mitään merkkejä vanhasta asutuksesta nykyisen vt. 11:n kupeessa olevan (Hasunojan) talon lisäksi.

Ote senaatinkartasta 1909. Tiesuunnitelma on piirretty päälle sinisellä, alla vihreällä

Ote v. 1920 tiluskartasta. Siinä torpan 1 B paikka on nykyisen vt. 11:n alla mutta kartalle piirretty nykyinen tiesuunnitelma on asemoitu hitusen liian etelään ja suurin osa tonttimaasta on tien eteläkupeessa. Alla ote v 1953 peruskartasta jossa torppa tien eteläkupeessa on Hasunojan talo.

Inventointi

Valtatie 11:lla suunnitellaan tien parannustyötä Nokialla välillä Murhasaari-Mustikkakangas. Pirkanmaan maakuntamuseon hankkeesta antaman lausunnon (04.10.2021, 662/2021) perusteella Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tilasi tienparannusalueen inventoinnin Mikroliti Oy:lta. Inventoinnin maastotyön tekivät Timo Sepänmaa ja Tomi Kuljukka 11.11.2021 työn kannalta hyvissä olosuhteissa.

Inventoitu alue kattaa suunnitellut tienparannusalueet Murhasaari - Mustikkamäki välillä, sisältäen valtatieen levennysalueet (tiealueet), uudet tiet ja liittymät liepeineen.

Alueen itäosassa oleva Jokisjärvi on osa merkittävää vesireittiä. Sen kautta laskee Etelä-Pohjanmaan rajalle, Kihniöstä Parkanon, Ikaalisten ja Hämeenkyrön kautta kulkeva vesireitti järven eteläosassa olevan Siuronkosken kautta Kuloveteen, joka on osa Kokemäenjoen pääväylää. Jokisjärven keskiveden korkeus on 60,6 m. Maanmittauslaitoksen lidar-aineistoon perustuvassa rinnevarjostuksessa Jokisjärven ympäristössä näkyy paikoin selvästi pari metriä korkeammalla tasolla (n. 63 m) olevan rantatörmän juuri. Tutkimusalueen maasto nousee rannasta länteen, tienparannusalueen länsirajalla 100 m korkeustasolle.

Alueella ei sijaitse ennestään tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä muita arkeologisia kulttuuriperintökohteita, mutta alueella ei tiettävästi ole inventoitu muinaisjäännöksiä aiemmin. Lähimmät tunnetut rautakautiset ja historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset sijaitsevat 0,6–1,7 km Murhasaaresta kaakkoon ja etelään.

Alue on kuulunut Kuljun kylään, Suoniemen pitäjään. 1900-luvulla Turun ja Porin sekä Hämeen läänin raja on kulkenut Murhasaaren kohdalta. Alueen vanhoista kartoista käytiin läpi vuoden 1796 kuninkaankartta, 1847 pitäjänkartta, 1855 Kalmbergin kartasto, 1909 Senaatinkartat, 1920 tiluskartta sekä peruskartat. Isojakokarttoja ei alueelta ole saatavissa – niitä ei ole tehty ennen kuin 1920.

Vanhojen karttojen perusteella, tässä tapauksessa 1796-1805 kuninkaankartan ja 1790 tiekartan perusteella tienparannusalueen liepeillä ei ole ollut historiallisella ajalla asutusta vielä 1700-luvun lopulla kuin yksi torppa Järvenjärven pohjoisrannalla, minne parannusalue ei ulotu. 1800-luvun alkupuoliskolla alueelle ilmaantuu torppia ja myöhemmin asutus taajenee lisää. Yksi 1800-luvun torppa sijoittuu nykyisen vt 11:n kupeeseen ja eteläpuolelle, missä edelleen on talo. Osa vanhasta tonttimaasta on jäänyt tien alle.

Ennen maastoinventointia tarkasteltiin Maanmittauslaitoksen lidar-aineistoon perustuva rinnevarjostusta. Paikoin siinä oli hahmotettavissa rengasmaisia muotoja, jotka jo ennen maastotarkastusta voitiin päätellä johtuviksi mitä todennäköisimmin kivikoista – lidarkartoituksen raakadatan muokkaamiseen käytetty algoritmi muodostaa usein lohkarikoissa ja kivikoissa erilaisia pyöreältä kuopalta näyttäviä pinnanmuotoja. Nämä epämääräisyydet kuitenkin tarkastettiin maastossa, jossa ne todettiin kivikoiksi. Muuten uudet tiet ja liittymät ja vt. 11:n varret käveltiin maastossa läpi kattavasti maastoa silmämääräisesti tarkkaillen. Maastossa ei havaittu mitään merkkejä muinaisjäännöksistä. Ei havaittu myöskään maastonkohtia joissa voisi ajatella sijaitsevan maanalainen muinaisjäännös, joten koekuoppia ei tehty joitain satunaisia, hieman turpeen alle ulottuvia ja maaperän laadun katsomiseksi tehtyjä lapion pistoja lukuun ottamatta.

Alueelta ei löytynyt muinaisjäännöksiä. Tienparannusalueella ei siis ole arkeologisia suojelukohteita.

8.12.2021

Timo Sepänmaa

Lähdeluettelo

Alanen, T. & Kepsu, S. 1989: Kuninkaan kartasto Suomesta 1776–1805. SKS.

Senaatinkartat 1909. Rivit XIX XX, Lehdet 20. 21. & Rivit XIX XX, Lehdet 22. 23. Maanmittauslaitos.

Peruskartat 2123 03; 1953 (& 1975 ja 1991). Maanmittauslaitos.

Wallenius 1847. Geograf karta öfver Karkku socken Salokunta i Suoniemi öfre Satakunda med ledels härad Åbo och Björneborgs län. Maanmittauslaitos. Karkun pitäjänkartta.

Fromholtz, H. 1920. 4 osainen kartta Kuljun yksinäisen perintötalon nro 1.2, rnro 1.2, kaikista tiluksista paitsi saarien, Suoniemen kunnassa, Tyrvään kihlakuntaa, Turun ja Porin lääniä. Maanmittauslaitos, toimitus no. 9917.

Kuvia

Vanhaa peltoa ja nykyistä koivikkoa inventoidulla tielinjalla. Kuva oikealla sijainnista N 612948 E 231823 ja vasemmalla N 612947 E 231826.

Kivikkoa inventoidun tielinjan alueelta. Vasemman kuvan kivikko sijaitti kohdalla N 612947 E 231828, oikean N 61305 E 231833